

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział III Karny

w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Dorota Biernikowicz

Protokolant: protokolant sądowy Aleksandra Grzeszkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Filipa Zeuschnera

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 czerwca 2020r. i 12 sierpnia 2020r.

sprawy z wniosku **S. W. (1)**

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za szkody i krzywdy wynikające z represji za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w postaci: bezprawnego pobytu w okresie od 03.10.1980r. do dnia 02.09.1981r. w miejscu odosobnienia bez stanowiącego podstawę odosobnienia prawomocnego orzeczenia i w związku z utratą wynagrodzenia za pracę we wskazanym okresie oraz w okresie od dnia 02.09.1981r. do dnia 01.10.1981r. i bezprawne powołanie do służby wojskowej w okresie od 03.10.1980r. do dnia 02.09.1981r. , w związku z bezprawnym oddelegowaniem do pracy w S. w okresie od 15.10.1981r. do dnia 25.05.1984r. oraz w związku z rozłąką z rodziną wynikającą z konieczności wyemigrowania wnioskodawcy do K. w okresie od dnia 29.05.1984r. do dnia 26.06.1985r.

1. na podstawie art. 8 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 1, art. 8a i art. 11 ust. 1 i 2 a contrario Ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne

orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz

niepodległego bytu Państwa Polskiego (tj. Dz. U. z 2018r., poz. 2099 ze zm.) wniosek S. W. (1) oddała w całości;

2. na podstawie art. 13 Ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (tj. Dz. U. z 2018r., poz. 2099 ze zm.) kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sędzia Dorota Biernikowicz

UZASADNIENIE		
Formularz UWO	Sygnatura akt	III Ko 964/19
1.WNIOSKODAWCA		
S. W. (1)		
1.ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA		

1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki
1.	Wnioskodawca S. W. (1) wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty w wysokości 57.028,73 zł (11 miesięcy x 5.184,43 zł) <u>tytułem odszkodowania za poniesioną szkodę</u> wynikłą w związku z utratą wynagrodzenia za pracę w okresie od 3 października 1980 r. do 2 września 1981 r.	brak żądania
2.	Wnioskodawca S. W. (1) wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty w wysokości 5.184,43 zł , stanowiącej przeciętne wynagrodzenie w lipcu 2019 r. <u>tytułem odszkodowania za poniesioną szkodę</u> w związku z inwigilowaniem jego osoby i utrudnianiem znalezienia pracy na terenie K. w okresie od 2 września 1981 r. do 1 października 1981 r.	brak żądania
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki
1.	Wnioskodawca S. W. (1) wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty w wysokości 275.000 zł (11 miesięcy x 25.000 zł) <u>tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę</u> będącej skutkiem jego bezprawnego pobytu w okresie od 3 października 1980 r. do 2 września 1981 r. w miejscu odosobnienia za działalność polityczną, bez stanowiącego podstawę odosobnienia prawomocnego orzeczenia Sądu	brak żądania
2.	Wnioskodawca S. W. (1) wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty w wysokości 88.000 zł (11 miesięcy x 8.000 zł) <u>tytułem zadośćuczynienia za</u>	brak żądania

	doznaną krzywdę wynikłą w związku z bezprawnym pozbawieniem go pracy poprzez bezprawne powołanie go do służby wojskowej w okresie od 3 października 1980 r. do 2 września 1981 r.	
3.	Wnioskodawca S. W. (1) wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty w wysokości 248.000 zł (31 miesięcy x 8.000 zł) <u>tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z bezprawnym oddelegowaniem go do pracy w S. w okresie od 15 października 1981 r. do 25 maja 1984 r.</u>	brak żądania
4.	Wnioskodawca S. W. (1) wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty w wysokości 104.000 zł (13 miesięcy x 8.000 zł) <u>tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z rozłąką z rodziną wynikającą ze zmuszeniem wnioskodawcy do emigracji do K. w okresie od 29 maja 1984 r. do 26 czerwca 1985 r.</u>	brak żądania
5.	Wnioskodawca S. W. (1) wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty w wysokości 8.000 zł <u>tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z inwigilowaniem jego osoby i utrudnianiem znalezienia pracy na terenie K. w okresie od 2 września 1981 r. do 1 października 1981 r.</u>	brak żądania
3.	Inne	
1.	brak żądania	

1.Ustalenie faktów

0.1.Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.1.1.	<p><u>Okolicznościami udowodnionymi są poniższe stwierdzenia:</u></p> <p>W sierpniu 1980 r. rozpoczął się trwający 15 miesięcy okres względnej wolności w komunistycznym państwie, co przyczyniło się do powstania ruchu robotniczego i ruchu społecznego, który w rzeczywistości przeistoczył się miał w (...). Wskazany okres zakończony został stanem wojennym, trwającym w latach 1981-1983. Wydarzenia mające miejsce w sierpniu 1980 r. stały się impulsem do przemian systemowych, obowiązujących w naszym kraju, które ostatecznie doprowadziły do upadku PRL-u, odzyskania suwerenności przez P. oraz powstania III Rzeczypospolitej.</p> <p>S. W. (1) urodził się w dniu (...) w G.. Wnioskodawca będąc mieszkańcem G. i studentem Politechniki G. na Wydziale (...), gdzie uzyskał następnie tytuł zawodowy magistra inżyniera budownictwa, był naocznym świadkiem i brał udział w strajkach, które stały się podstawą dokonanych następnie</p>	<p>zeznania wnioskodawcy S. W. (1) (jest to dowód wiarygodny częściowo)</p>	<p>Protokół rozprawy z 12 sierpnia 2020 r. k. 381-382 w zw. z protokół rozprawy z dnia 16 czerwca 2020 r. k. 354-359</p>

przemian systemowych. W drugiej połowie 1980 r. S. W. (1) był również pracownikiem (...) w K. na stanowisku inspektora ds. technicznych oraz mistrza budowy. Przedsiębiorstwo wnioskodawcy zatrudniało kilka tysięcy pracowników, a więc w ówczesnym czasie, z uwagi na prowadzenie działalności opozycyjnej na terenie kraju było ono w centrum zainteresowania władzy. W takim zainteresowaniu pozostawał również S. W. (1), który po powrocie do K., naładowany wielkim potencjałem walki o P., w okresie od września do października 1980 r. aktywnie uczestniczył w inspirowaniu i organizowaniu wystąpień robotników oraz współdziałał w tworzeniu komitetu strajkowego na terenie tego przedsiębiorstwa.

Wnioskodawca wykorzystał zebranie do zorganizowania wiecu poparcia strajków w G., domagając się w szczególności powołania wolnych związków zawodowych. Aktywne działania S. W. (1) na terenie (...) z siedzibą w K. spotkały się z operacyjnym sprawdzeniem Służb Bezpieczeństwa, które powzięły informację, iż prowadził on na terenie (...) działalność charakterystyczną dla ekstremalnych sił (...), a więc w gruncie rzeczy działalność opozycyjną.

Z analizy akt sprawy, a w szczególności z czynności operacyjnych w ramach sprawy operacyjnego sprawdzenia o kryptonimie (...) o nr rej. (...) wynika, iż postawa i zachowanie się S. W. (1) podczas wystąpień robotników (...) w K. wskazywały na możliwość jego powiązań z organizacjami opozycyjnymi w kraju lub co najmniej na działanie pod wpływem konkretnych osób z tych środowisk. S. W. (1) wielokrotnie podżegał robotników do strajku oraz wyłonienia delegacji, która udałaby się do S. na rozmowy z tamtejszym Komitetem Strajkowym. Tym samym nawoływał on do bojkotu wcześniej wybranej delegacji. Uważał on, że poprzednia delegacja była w Komitecie ale nie w strajkowym. Mając na względzie przyjętą przez wnioskodawcę postawę, w owym czasie był on kilkakrotnie wzywany na rozmowy do (...) w K., co następnie zostało ujawnione przez pracowników (...) w K..

W dniu 3 października 1980 r. S. W. (1) powołany został od odbycia czynnej służby wojskowej w ramach Szkoły Podchorążych Rezerwy (SPR) w C.. W dniu 26 listopada 1980 r. pomimo jego nieobecności wybrano go

na wiceprzewodniczącego Komisji Zakładowej (...), jednak podczas kolejnych wyborów przeprowadzonych w styczniu 1981 r. w wyniku ostrych ataków robotników pod jego adresem nie wybrano go do żadnych władz związku. Szkoła Podchorążych Rezerwy (SPR) w C. była szkołą wojskową, która kształtowała kandydatów na oficerów rezerwy. Do służby tej powoływano absolwentów szkół średnich lub studiów. Powołanie do czynnej służby wojskowej w/w poborowych ograniczone było również cenzusem wiekowym. Szkolenie w SPR kończyło się egzaminem, a jego absolwenci otrzymywali stopień kaprała i tytuł podchorążego, a w wyjątkowych wypadkach również i plutonowego podchorążego. Kolejnym etapem kształcenia, a zarazem okresem służby, już jako podchorążego, była praktyka dowódcza w jednostce wojskowej. Po jej zakończeniu podchorąży był zwalniany do rezerwy. W latach 80 XX wieku kształcenie w SPR trwało 12 miesięcy. S. W. (1) w trakcie studiów odbył zajęcia wojskowe oraz został powołany do służby wojskowej. Powołanie wnioskodawcy do służby wojskowej odbyło się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj. w

terminie określonym w ustawie, albowiem S. W. (1) został powołany do służby wojskowej przed upływem roku, w którym ukończył on 28 lat. Z uwagi na to, iż S. W. (1) w dalszym ciągu pozostawał pod kontrolą operacyjną władzy, organy SB wysłały do Wojskowej Służby Wewnętrznej pismo, aby w czasie pobytu w jednostce otoczyć go kontrolą operacyjną oraz aby pod żadnym pozorem nie skracać mu służby wojskowej. S. W. (1) służbę wojskową odbył w okresie od dnia 3 października 1980 r. do dnia 2 września 1981 r. W ramach czynnej służby wojskowej przebywał także w miejscach odosobnienia, tj.: skierowano go na przymusowe ćwiczenia wojskowe w celu odbywania praktyki dowódczej w P., a niniejsze skierowanie miało miejsce przed wprowadzeniem w Polsce stanu wojennego. Pomimo zastosowanej kontroli S. W. (1) bardzo często opuszczał jednostkę i przyjeżdżał do K. na spotkania z członkami (...). S. W. (1) mógł swobodnie poruszać się po jednostce wojskowej, w której odbywały się ćwiczenia. Wnioskodawca miał dostęp do książek, mógł korzystać z prawa do przepustek, pobierał uposażenie, a ponadto jego najbliżsi mogli korzystać z prawa do odwiedzin. Odnosząc się

do warunków panujących w jednostkach należy zauważyć, iż były one standardowe, jak na panujące czasy. Pokoje były dwuosobowe, miały umywalkę. Kadeci otrzymywali porcje wojskowe w zakresie żywienia. W dniu 12 stycznia 1981 r. S. W. (1), jeszcze jako szeregowy podchorąży po odbyciu w ramach służby wojskowej studentów i absolwentów szkół wyższych szkolenia w Szkole Podchorążych Rezerwy w okresie od dnia 3 października 1980 r. do dnia 23 grudnia 1980 r. o kierunku przeprowym-pontonier złożył egzamin z tego szkolenia, a Szkołę Podchorążych Rezerwy ukończył z wynikiem ogólnym dobrym i zarazem rozkazem Dowódcy Jednostki Wojskowej (...) nr (...) z dnia 12 stycznia 1981 r. został mianowany na stopień kaprała. Wnioskodawca do jednostki w C. powrócił w dniu 2 września 1981 r. Otrzymał on wówczas stopień plutonowego podchorążego, a w sporządzonej przez Dowódcę Jednostki Wojskowej opinii służbowej o S. W. (1) wskazano, iż w okresie odbywania praktyki dowódczej wykazał się on bardzo dużą aktywnością społeczną. W ocenie dowódcy S. W. (1) był osobą

o dużych wartościach moralno-politycznych, a z nałożonych na niego zadań wywiązywał się należycie.

Po odbyciu służby wojskowej wnioskodawca powrócił do pracy z dniem 1 października 1981r., tj. zgodnie z przepisami ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, chroniącymi jego prawa pracownicze w związku z obowiązkiem służby wojskowej. S. W. (1) wrócił do pracy w (...) w K., jednak miejscem wykonywania przez niego pracy miało być miasto S., a wnioskodawca miał tam prowadzić budowę biurowca dla (...).

Wnioskodawca pozostawał w delegacji w S. od 15 października 1981 r. do 25 maja 1984 r. S. W. (1) podczas pobytu w delegacji w S. zajmował stanowisko kierownika robót budowlanych. Wnioskodawca wyraził zgodę na propozycję wyjazdu do pracy do S., gdzie mieszkał w (...), za który to nie musiał płacić, albowiem kwatery przygotowywała (...), a wnioskodawca posiadał osobny pokój. S. W. (1) na delegacji w S. miał takie same warunki pracy płacowo, jak w K.. Wnioskodawca nie był pozbawiony kontaktów ze swoją rodziną, mógł ją odwiedzać w każdej wolnej chwili. Raz na 2-3 tygodnie przyjeżdżał do K.. S. W.

(1) osobiście nie odczuł, aby w S. był w jakikolwiek sposób inwigilowany. Miał jedynie świadomość, iż pozostaje w kręgu zainteresowań SB.

Pismem z dnia 25 listopada 1983 r. wnioskodawca zwrócił się do Dyrektora (...) z siedzibą w K. z prośbą o udzielenie mu na okres od dnia 1 czerwca 1984 do 1 października 1984 r. urlopu bezpłatnego. W uzasadnieniu swojego wniosku S. W. (1) wskazał na potrzebę odwiedzin swojego rodzeństwa zamieszkałego poza granicami kraju w K.. Dyrektor Naczelny (...) J. K. po zapoznaniu się z wnioskiem wyraził zgodę na urlop bezpłatny w podanym terminie lub po ukończeniu inwestycji dla (...). Tożsame zezwolenie na wyjazd i pobyt czasowy za granicą w K. wydane zostało przez Wojskową Komisję Uzuppełnień, która określiła, iż zezwolenie jest ważne na okres od 1 czerwca 1984 r. do 1 października 1984 r. Po wyrażonych zgodach na urlop, wyjazd i pobyt czasowy za granicą wnioskodawca uzyskał jeszcze paszport oraz turystyczną wizę na trzy miesiące. S. W. (1) na emigracji w K. przebywał w rzeczywistości w okresie od dnia 29 maja 1984 r. do dnia 26 czerwca 1985 r. Wyjaśniając powód przedłużenia pobytu S.

	<p>W. (1) stwierdził, że chciał lepiej poznać kraj, zwiedzać większe miasta, podróżować.</p> <p>Z powodu niepodjęcia pracy w (...) po upływie okresu udzielonego urlopu bezpłatnego, tj. po 1 października 1984 r. wnioskodawca został zwolniony z (...) z siedzibą w K.. Odrzuceniu podlegały również prośby S. W. (1) o ponowne zatrudnienie.</p>	
<p>stanowisko Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego reprezentowanego przez r.pr. B. S.</p>	k. 282-284 w zw. z k. 323	
<p>pismo procesowe Ministra Obrony Narodowej reprezentowanego przez r.pr. G. N.</p>	k. 302-308	
<p>elektroniczne kopie akt IPN Oddział w P. o sygn. akt IPN: Sz 00107/85/1-18, Sz 469/23177, Sz 00124/614, Sz 00105/107 wraz z dokumentami z w/w spraw w postaci:</p> <p>- kopii świadectwa pracy S. W. (1),</p> <p>- kopii książeczki wojskowej S. W. (1),</p> <p>- kopii dokumentów (...) S.A.,</p>	<p>k. 98-99 w zw. z k. 29 w zw. z k. 39:</p> <p>- k. 31-32,</p> <p>- k. 263-267 w zw. z k. 33,</p> <p>- k. 34 w zw. z k. 87,</p> <p>- k. 36-37,</p> <p>- k. 88-93, k. 232-236, k. 271-279,</p> <p>- k. 219 w zw. z k. 129-130,</p> <p>- k. 220 w zw. z k. 131,</p> <p>- k. 221 w zw. z k. 132,</p> <p>- k. 268-270</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - kopii wniosku o udzielenie urlopu bezpłatnego oraz zezwolenia na wyjazd i pobyt czasowy za granicą, - notatek służbowych, - karty ewidencyjnej S. W. (1), - opinii służbowej związanej z osobą S. W. (1), - świadectwa ukończenia szkoły podchorążych rezerwy, <p>kwestionariusza o wydanie zezwolenia na wyjazd za granicę</p>			
<p>zaświadczenie o stanie odbytych studiów wyższych</p>	<p>k. 254 w zw. z k. 35</p>		
<p>dyplom S. W. (1) uzyskania tytułu magistra inżyniera budownictwa</p>	<p>k. 280</p>		
<p>kopie dokumentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zarządzenie Ministra Obrony Narodowej nr 35 nr 22/MON z dnia 10 czerwca 1980 r., 	<p>k. 135-160 w zw. z k. 14-28, k. 172-182</p>		
<p>artykuły prasowe dot. S. W. (1)</p>	<p>k. 224-231</p>		
<p>0.1.Fakty uznane za nieudowodnione</p>			
<p>Lp.</p>	<p>Fakt</p>	<p>Dowód</p>	<p>Numer karty</p>
<p>3.2.1.</p>	<p><u>1. Okolicznościami nieudowodnionymi są:</u></p>	<p>stanowisko Szefa Agencji</p>	<p>k. 282-284 w zw. z k. 323</p>

- twierdzenia S. W. (1) **o utraconym wynagrodzeniu za pracę w wysokości 57.028,73 zł** w związku z jego powołaniem do służby wojskowej w okresie od dnia 3 października 1980r. do 2 września 1981 r.,

- twierdzenia S. W. (1) **o poniesionej szkodzie wysokości 5.184,43 zł** w związku z inwigilowaniem jego osoby i utrudnianiem znalezienia pracy na terenie K. w okresie od 2 września 1981 r. do 1 października 1981 r.,

- twierdzenia S. W. (1) **o doznanej krzywdzie** będącej skutkiem jego bezprawnego pobytu w okresie od 3 października 1980 r. do 2 września 1981 r. w miejscu odosobnienia za działalność polityczną, bez stanowiącego podstawę odosobnienia prawomocnego orzeczenia Sądu,

- twierdzenia S. W. (1) **o doznanej krzywdzie** wynikłej w związku z bezprawnym pozbawieniem go pracy poprzez bezprawne powołanie go do służby wojskowej w okresie od 3 października 1980 r. do 2 września 1981 r.,

- twierdzenia S. W. (1) **o doznanej krzywdzie** w związku z bezprawnym oddelegowaniem go do

Bezpieczeństwa Wewnętrznego

reprezentowanego przez r.pr. B. S.

	<p>pracy w S. w okresie od 15 października 1981 r. do 25 maja 1984 r.,</p> <p>- twierdzenia S. W. (1) o doznanej krzywdzie w związku z rozłąką z rodziną wynikającą ze zmuszeniem wnioskodawcy do emigracji do K. w okresie od 29 maja 1984 r. do 26 czerwca 1985 r.,</p> <p>- twierdzenia S. W. (1) o doznanej krzywdzie w związku z inwigilowaniem jego osoby i utrudnianiem znalezienia pracy na terenie K. w okresie od 2 września 1981 r. do 1 października 1981 r.</p>	
<p>pisemno procesowe Ministra Obrony Narodowej reprezentowanego przez r.pr. G. N.</p>	<p>k. 302-308</p>	
<p>elektroniczne kopie akt IPN Oddział w P. o sygn. akt IPN: Sz 00107/85/1-18, Sz 469/23177, Sz 00124/614, Sz 00105/107 wraz z dokumentami z w/w spraw w postaci:</p> <p>- kopii świadectwa pracy S. W. (1),</p> <p>- kopii książeczki wojskowej świadectwa pracy S. W. (1),</p> <p>- kopii książeczki wojskowej S. W. (1)</p> <p>- kopii dokumentów (...) S.A.,</p>	<p>k. 98-99 w zw. z k. 29 w zw. z k. 39:</p> <p>- k. 31-32,</p> <p>- k. 263-267 w zw. z k. 33,</p> <p>- k. 34 w zw. z k. 87,</p> <p>- k. 36-37,</p> <p>- k. 88-93, k.232-236, k. 271-279,</p> <p>- k. 219 w zw. z k. 129-130,</p> <p>- k. 220 w k. 271-279</p> <p>- k. 219 w zw. z k. 129-130,</p> <p>- k. 220 w zw. z k. 131,</p> <p>- k. 221 w zw. z k. 132,</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - kopii wniosku o udzielenie urlopu bezpłatnego oraz zezwolenia na wyjazd i pobyt czasowy za granicą, - notatek służbowych, - karty ewidencyjnej S. W. (1), - opinii służbowej związanej z osobą S. W. (1), - świadectwa ukończenia szkoły podchorążych rezerwy, - kwestionariusza o wydanie zezwolenia na wyjazd za granicę 	<p>- k. 268-270,</p>		
<p>3.2.2.</p>	<p><u>2. Okolicznościami nieudowodnionymi są:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - twierdzenia S. W. (1) o składanych przez niego odwołaniach od karty powołania do służby wojskowej, - twierdzenia S. W. (1) o pobieraniu przez niego jedynie żołdu i nieotrzymywaniu uposażenia wojskowego. 	<p>zeznania wnioskodawcy S. W. (1) (jest to dowód niewiarygodny częściowo)</p>	<p>Protokół rozprawy z 12 sierpnia 2020 r. k. 381-382 w zw. z protokół rozprawy z dnia 16 czerwca 2020 r. k. 354-359</p>

<p>1.ocena DOWODÓW</p>		
<p>0.1.Dowody będące podstawą ustalenia faktów</p>		
<p>Lp. faktu z pkt 3.1</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach uznania dowodu</p>

3.1.1

zeznania wnioskodawcy S. W. (1) (jest to dowód wiarygodny częściowo)

Zeznania S. W. (1) Sąd uznał w przeważającej części za wiarygodne, w szczególności co do przebiegu jego wydarzeń życiowych, uczestniczeniu w strajkach w sierpniu 1980 r. w G., zajmowanego stanowiska w (...) w K., faktu powołania go do czynnej służby wojskowej, a następnie wysłania do jednostki w celu odbycia przymusowych ćwiczeń wojskowych. Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania wnioskodawcy w zakresie w jakim wskazał, iż był on delegowany do pracy w S., obejmując wówczas stanowisko kierownika robót budowlanych. Sąd nie miał również wątpliwości, iż w okresie od 29 maja 1984 r. do 26 czerwca 1985 r. S. W. (1) przebywał na emigracji w K.. Za wiarygodne należało również uznać przedstawione przez wnioskodawcę warunki sanitarne panujące w jednostkach wojskowych, do których przydział miał S. W. (1). Za szczere i wiarygodne w gruncie rzeczy należało również uznać zeznania świadka w zakresie w jakim wskazywał on, iż pozostawał w zainteresowaniu organów Służb Bezpieczeństwa z uwagi na jego wystąpienia na zgromadzeniach pracowników (...) w K., nawołujących do utworzenia wolnych związków zawodowych. Na przymiot wiarygodności zasługują nadto zeznania wnioskodawcy w zakresie w jakim opisał on warunki panujące na delegacji w S., fakt otrzymywania takiego samego wynagrodzenia, jak w K. oraz brak pozbawienia wykonywania jakichkolwiek swobód obywatelskich. Zeznania te pozostawały w zgodzie z wiedzą historyczną oraz realiami ówczesnej władzy. Również okoliczność pobytu S. W. (1) na emigracji w K. wynika

		z jego zeznań. Brak jest powodów, aby uznać, że zeznania w tym zakresie nie zasługiwały na wiarę, co dodatkowo w niniejszej sprawie wzmocnione zostało zgromadzonym w sprawie pozostałym materiałem dowodowym w postaci dokumentów potwierdzających w/w okoliczności.
stanowisko Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego reprezentowanego przez r.pr. B. S.	Sąd uznał wskazane pismo za wiarygodne jako sporządzone przez kompetentny do jego sporządzenia podmiot, rzetelne, jasne i rzeczowe. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do podważenia jego autentyczności, czy też prawdziwości zawartych w nich twierdzeń.	
pismo procesowe Ministra Obrony Narodowej reprezentowanego przez r.pr. G. N.	Sąd uznał wskazane pismo za wiarygodne jako sporządzone przez kompetentny do jego sporządzenia podmiot, rzetelne, jasne i rzeczowe. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do podważenia jego autentyczności, czy też prawdziwości zawartych w nich twierdzeń.	
elektroniczne kopie akt IPN Oddział w P. o sygn. akt IPN: Sz 00107/85/1-18, Sz 469/23177, Sz 00124/614, Sz 00105/107 wraz z dokumentami z w/w spraw w postaci: - kopii świadectwa pracy S. W. (1), - kopii książeczki wojskowej S. W. (1), - kopii dokumentów (...) S.A., - kopii wniosku o udzielenie urlopu bezpłatnego oraz zezwolenia na wyjazd i pobyt czasowy za granicą,- notatek służbowych,- karty ewidencyjnej S. W. (1),- opinii służbowej związanej z osobą S. W. (1),- świadectwa ukończenia szkoły podchorążych rezerwy,- kwestionariusza o wydanie zezwolenia na wyjazd za granicę	Brak jest powodów, aby podważyć wiarygodność przedmiotowych dokumentów, zwłaszcza, że treść poszczególnych dokumentów ze sobą koreluje. Jedyna niezgodność i w konsekwencji wątpliwość odnosi się do braku wpisów we wtórniku karty ewidencyjnej oraz w Książeczce Wojskowej o odbywaniu przez S. W. (1) m.in. ćwiczeń wojskowych w okresie po zwolnieniu do rezerwy ze Szkoły Podchorążych Rezerwy, a przed mianowaniem na pierwszy stopień oficerski podporucznika dnia 8 sierpnia 1983r., tj. po zakończeniu stanu wojennego, a na podstawie uchwały Rady Państwa nr (...) z dnia 8 sierpnia 1983 r. odbycie tych ćwiczeń stanowiło warunek awansowania na pierwszy stopień	

	<p>oficerski. Pomimo powstałych wątpliwości Sąd uznał wszystkie jako wiarygodne dokumenty zgromadzone w przedmiotowej sprawie, dołączone do akt niniejszej sprawy, albowiem ich treść i autentyczność nie budziły wątpliwości. Dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Sąd uznał niniejsze dokumenty za wiarygodne również z tego powodu, iż mają oparcie w zgromadzonym w sprawie pozostałym materiale dowodowym, opisującym działalność wnioskodawcy S. W. (1). Dokumentacja ta okazała się także pomocna dla dokonania ustaleń faktycznych dotyczących zdarzeń mających miejsce od strajków w (...) do powrotu wnioskodawcy z emigracji z K.</p>	
<p>zaświadczenie o stanie odbytych studiów wyższych</p>	<p>Sąd uznał za wiarygodny dokument załączony do akt sprawy, albowiem został on sporządzony przez właściwy organ, w granicach przysługujących mu kompetencji oraz w formie przewidzianej przez przepisy. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do podważenia jego autentyczności, czy też prawdziwości zawartych w nich twierdzeń. Dokument ten nie był także kwestionowany w toku postępowania przez żadną ze stron procesowych, zaś Sąd nie znalazł żadnego powodu, aby uczynić to z urzędu.</p>	
<p>dyplom S. W. (1) uzyskania tytułu magistra inżyniera budownictwa</p>	<p>Sąd uznał za wiarygodny dokument załączony do akt sprawy, albowiem został on sporządzony przez właściwy organ, w granicach przysługujących mu kompetencji oraz w formie przewidzianej przez przepisy. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do podważenia jego autentyczności, czy też</p>	

	<p>prawdziwości zawartych w nich twierdzeń. Dokument ten nie był także kwestionowany w toku postępowania przez żadną ze stron procesowych, zaś Sąd nie znalazł żadnego powodu, aby uczynić to z urzędu.</p>	
<p>kopie dokumentów: - zarządzenie Ministra Obrony Narodowej nr (...) nr (...)z dnia 10 czerwca 1980 r., - ustawa o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej</p>	<p>są to dokumenty urzędowe, w pełni wiarygodne. W realiach niniejszej sprawy wskazują na podstawy prawne związane z powołaniem S. W. (1) do czynnej służby wojskowej oraz wysłania go na przymusowe ćwiczenia wojskowe, wskazując tym samym, iż organy Państwa działały zgodnie z prawem, a w stosunku do wnioskodawcy istniały przesłanki pozwalające na skierowanie go, jako absolwenta studiów, do odbycia czynnej służby wojskowej oraz przeprowadzenia ćwiczeń wojskowych w miejscu odosobnienia</p>	
<p>artykuły prasowe dot. S. W. (1)</p>	<p>artykuły prasowe dotyczące S. W. (1) jako dokumenty prywatne, jednak sporządzone przez osoby kompetentne, merytorycznie do takich zadań przygotowane, okazały się dokumentami wiarygodnymi, choć odnośnie samej działalności S. W. (1) nie wniosły żadnych istotnych informacji, potwierdziły natomiast ustalenia co do osoby S. W. (1), jego wykształcenia, zdobytego doświadczenia zawodowego, wyuczonego zawodu, zdobytego tytułu naukowego.</p>	
<p><i>0.1.Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i></p>		

Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu
3.2.1	zeznania wnioskodawcy S. W. (1) (jest to dowód niewiarygodny częściowo)	<p>Zeznania wnioskodawcy częściowo nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, zwłaszcza jeżeli zważy się, jak wynika ze stanowiska Szefa ABW, iż organy SB nigdy nie dokonały zatrzymania S. W. (1), ani nie przeprowadziły z jego udziałem żadnych innych czynności procesowych. W ocenie Szefa ABW S. W. (1) pozostawał jedynie w kręgu zainteresowania ówczesnej władzy. W zakresie nieudowodnienia twierdzeń S. W. (1) o doznanej szkodzie oraz krzywdzie stanowisko pełnomocnika Szefa ABW pozwoliło zatem na ustalenia, iż w sprawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie stwierdzono nieważności orzeczenia ani nie internowano wnioskodawcy, w związku z czym żądanie wnioskodawcy nie może być dochodzone na gruncie ustawy lutowej, - wnioskodawcę skierowano do pełnienia służby wojskowej przed obowiązującym na terenie P.stanem wojennym, w związku z czym nie spełnia on przesłanek stypizowanych w art 8a ustawy lutowej i z tego względu roszczenie to powinno zostać oddalone.
zeznania wnioskodawcy S. W. (1) (jest to dowód niewiarygodny częściowo)	Zeznania wnioskodawcy częściowo nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, zwłaszcza jeżeli zważy się, jak wynika ze stanowiska Ministra Obrony Narodowej, iż S. W. (1) nie poniósł szkody, a nadto nie została mu wyrządzona krzywda, albowiem:	

	<ul style="list-style-type: none"> - w sprawie nie zachodzi okoliczność wydania - przez polskie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub przez organy pozasądowe - orzeczenia o czyn zarzucony lub przypisany związany z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego albo z powodu takiej działalności nie toczyło się postępowanie o stwierdzenie nieważności orzeczenia przed organami wojskowymi, - wobec S. W. (1) nie były wydane, jak również wykonane przez organy wojskowe orzeczenie albo decyzja o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13.12.1981 r. w P. stanu wojennego, - S. W. (1) nie był powołany do pełnienia czynnej służby wojskowej w okresie od dnia 1.11.1982 r. do dnia 28.02.1983 r., do której odbycia mógłby zostać powołany za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. 	
<p>zeznania wnioskodawcy S. W. (1) (jest to dowód niewiarygodny częściowo)</p>	<p>Okoliczności dotyczące służby wojskowej wnioskodawcy, skierowania na przymusowe ćwiczenia wojskowe, delegowania do pracy w S. oraz dobrowolnego wyjazdu wnioskodawcy na emigrację do K. wynikają z dokumentów urzędowych dotyczących przebiegu służby wojskowej oraz akt pracowniczych S. W. (1) i przepisów prawa. Tym samym uznając za wiarygodne dokumenty załączone do akt sprawy, Sąd nie znalazł żadnych podstaw do podważenia ich autentyczności, czy też prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, a tym samym nie zasługiwały na podzielenie przeciwne tym dokumentom zeznania wnioskodawcy, starającego się wykazać bezprawność powołania</p>	

go do służby wojskowej, a następnie oddelegowania do pracy w S., czy przymusowej emigracji. Akta IPN potwierdzają bowiem, iż powołanie S. W. (1) do czynnej służby wojskowej odbyło się zgodnie z prawem, w przewidzianym do tego terminie. Nadto analiza akt pozwalała stwierdzić, iż S. W. (1), jakkolwiek na początku lat 80 XX wieku prowadził działalność opozycyjną, nawołując do m.in. utworzenia wolnych związków zawodowych, tak w momencie jego powołania do służby wojskowej zaniechał on uzewnętrzniania swoich poglądów. Wnioskodawca w dalszym ciągu pozostawał w kręgu zainteresowania organów SB, jednak zainteresowanie te podlegało wyłącznie na kontroli operacyjnej. Z kopii dokumentów (...) S.A. można wysnuć wniosek, iż po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej S. W. (1) powrócił do pracy, a jego delegowanie do S. w żadnym stopniu nie mogło być związane z represjonowaniem jego osoby, albowiem otrzymywał on takie samo wynagrodzenie, miał pełne prawo do odwiedzin najbliższych w K., jak również nie był w żaden sposób inwigilowany. Tym samym posiadał on pełne prawo do kontynuowania prowadzenia opisywanej przez niego działalności opozycyjnej. Zgromadzone w formie elektronicznej akta IPN pozwoliły również na ustalenia, iż wyjazd wnioskodawcy do K. był tylko i wyłącznie wyrazem jego niczym nieskrępowanej woli i w związku z tym jego rozłąka z rodziną w żadnym stopniu nie wynikała z nałożonych na niego w ówczesnym czasie rzekomych represji.

3.2.2	zeznania wnioskodawcy S. W. (1) (jest to dowód niewiarygodny częściowo)	<p>Jak już wyżej wskazano, co do zasady zeznania S. W. (1) były spójne z wiedzą historyczną, w dużej mierze szczerze i wiarygodne. Sąd nie mógł jednak dać wiary twierdzeniom wnioskodawcy, jakoby miał on składać odwołania od karty jego powołania do służby wojskowej oraz w zakresie pobierania przez niego jedynie żołdu i nieotrzymywaniu uposażenia wojskowego.</p> <p>Wskazać bowiem należy, iż powołanie do służby wojskowej dokonywane jest na podstawie karty powołania, doręczanej osobie powoływanej przed terminem pełnienia służby wojskowej. Osoba powoływana ma prawo odwołania się od karty powołania. Wnioskodawca wskazał, iż takie odwołanie złożył, jednak nie przedstawił na tę okoliczność jakiegokolwiek dowodu, świadczącego o zasadności i prawidłowości wnioskowanych przez niego twierdzeń.</p> <p>Ponadto w trakcie pełnienia służby wojskowej w ramach SPR, żołnierze pobierali uposażenie zgodnie z przepisami prawa. Analiza Książeczki Wojskowej S. W. (1) pozwoliła na ustalenie, iż zgodnie z wpisem dokonany w pkt 18 wskazanej książeczki wojskowej S. W. (1) wydana została Książeczka Uposażenia. Tym samym S. W. (1) pobierał uposażenie wojskowe, a nie żołd, jak twierdził w złożonym przez siebie wniosku.</p>
1.PODSTAWA PRAWNA		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki

<p>1.</p>	<p>żądanie zasądzenia kwot:</p> <p>- 57.028,73 zł tytułem <u>odszkodowania za poniesioną szkodę</u> wynikłą w związku z utratą wynagrodzenia za pracę w okresie od 3 października 1980 r. do 2 września 1981 r.</p> <p>- 5.184,43 zł tytułem <u>odszkodowania za poniesioną szkodę</u> w związku z inwigilowaniem jego osoby i utrudnianiem znalezienia pracy na terenie K. w okresie od 2 września 1981 r. do 1 października 1981 r.,</p> <p><u>oddalono w całości</u> – na podstawie art. 8 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 1, art. 8a i art. 11 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa Polskiego</p>	<p>brak żądania</p>
<p>Zwiąże o powodach podstawy prawnej</p> <p>Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa Polskiego (Dz.U.2018.2099 t.j. z dnia 2018.11.05), osobie, wobec której <u>stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzję o internowaniu</u> w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 r. w Polsce stanu wojennego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę wynikłą z wydania lub wykonania orzeczenia albo decyzji.</p> <p>Uwzględniając powyższe należy wskazać, iż osobom spełniającym kryteria podmiotowe wskazane w</p>		

art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego również przysługuje prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienie za pełnię poniesionych szkód z tytułu pełnienia służby wojskowej za cały jej okres. Przepis cyt. Art. 8a ustawy lutowej stanowi, że osobie, która w okresie od dnia 1 listopada 1982r. do dnia 28 lutego 1983r. pełniła czynną służbę wojskową, do której odbycia została powołana za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznana krzywdę.

Przechodząc dalej należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa Polskiego przepisy art. 8, art. 9 i art. 10 mają odpowiednie zastosowanie również wobec osób, co do których zachodzą przesłanki do stwierdzenia nieważności orzeczenia, jeżeli oskarżonego uniewinniono lub postępowanie umorzono z powodów, o których mowa w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 Kodeksu postępowania karnego, i nie zostało prawomocnie zasądzone odszkodowanie i zadośćuczynienie, a osoby te były zatrzymane lub tymczasowo aresztowane. Roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie nie przedawniają się. Zgodnie z ust. 2 przepis ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie wobec osób pozbawionych życia albo wolności przez organy, o których mowa w art. 1 ust. 1

bez przeprowadzenia zakończonego orzeczeniem postępowania.

Powyższy przepis nie przewiduje samoistnych roszczeń dla małżonka, dzieci i rodziców represjonowanego, a stanowi jedynie o przejściu na te osoby jego uprawnień w tym zakresie (uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 27 stycznia 1993 r., I KZP 35/92, OSNKW 1993, z. 3-4, poz. 16, s.10).

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa Polskiego, w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie mają odpowiednie zastosowanie przepisy rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego, z wyjątkiem art. 555.

Wobec konieczności odpowiedniego stosowania w tej sprawie przepisów k.p.k., stosownie do treści art. 558 k.p.k., w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w kwestiach nieuregulowanych w niniejszym kodeksie.

Zgodnie zaś z art. 322 k.p.c., jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe, nader utrudnione lub oczywiście niecelowe, może wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Z powyższego przepisu a contrario można wyprowadzić wniosek, że

w postępowaniu o odszkodowanie lub zadośćuczynienie stosuje się wszystkie przepisy Kodeksu postępowania karnego zamieszczone poza rozdziałem 58. Jedynie w wypadku, gdy w tym Kodeksie brak danej instytucji występującej w procedurze cywilnej, która z uwagi na cywilny charakter roszczenia powinna mieć zastosowanie, należy sięgnąć do Kodeksu postępowania cywilnego, np. do art. 322 k.p.c., gdy nie można ustalić dokładnie wysokości szkody, albo do art. 355 k.p.c. w wypadku cofnięcia wniosku lub zawarcia ugody (Świecki Dariusz (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX, el.).

Roszczenia z art. 8 ustawy z 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149 z późn. zm.) mają charakter cywilnoprawny. Oznacza to, że ciężar udowodnienia zasadności tych roszczeń spoczywa na wnioskodawcach zgodnie z art. 6 k.c. (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 7 maja 2014 r. II KK 78/14).

Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
	<p>żądanie zasądzenia kwot:</p> <p>- 275.000 zł tytułem <u>zadośćuczynienia</u> za <u>doznaną krzywdę</u> będącą skutkiem bezprawnego pobytu w okresie od 3 października 1980 r. do 2 września 1981 r. w miejscu odosobnienia</p>	brak żądania

za działalność polityczną,
bez stanowiącego podstawę
odosobnienia prawomocnego
orzeczenia Sądu,

- **88.000 zł** tytułem
zadośćuczynienia za doznaną
krzywdę wynikłą w związku z
bezprawnym pozbawieniem pracy
poprzez bezprawne powołanie do
służby wojskowej w okresie od 3
października 1980 r. do 2 września
1981 r.,

- **248.000 zł** tytułem
zadośćuczynienia za doznaną
krzywdę w związku z bezprawnym
oddelegowaniem do pracy w S. w
okresie od 15 października 1981 r. do
25 maja 1984 r.,

- **104.000 zł** tytułem
zadośćuczynienia za doznaną
krzywdę w związku z rozłąką z
rodziną wynikającą ze zmuszeniem
wnioskodawcy do emigracji do K. w
okresie od 29 maja 1984 r. do 26
czerwca 1985 r.,

- **8.000 zł** tytułem
zadośćuczynienia za doznaną
krzywdę w związku z
inwigilowaniem i utrudnianiem
znalezienia pracy na terenie K. w
okresie od 2 września 1981 r. do 1
października 1981 r.,

oddalono w całości – na podstawie
art. 8 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 1,
art. 8a i art. 11 ust. 1 i 2 Ustawy
z dnia 23 lutego 1991 roku uznaniu
za nieważne orzeczeń wydanych
wobec osób represjonowanych za
działalność na rzecz niepodległego
bytu państwa Polskiego

Zwięźle o powodach podstawy
prawnej

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa Polskiego (Dz.U.2018.2099 t.j. z dnia 2018.11.05), osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 r. w Polsce stanu wojennego, przysługuje od Skarbu Państwa zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłą z wydania lub wykonania orzeczenia albo decyzji. W razie śmierci tej osoby uprawnienie to przechodzi na małżonka, dzieci i rodziców.

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa Polskiego, w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie mają odpowiednie zastosowanie przepisy rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego, z wyjątkiem art. 555.

Wobec konieczności odpowiedniego stosowania w tej sprawie przepisów k.p.k., stosownie do treści art. 558 k.p.k., w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w kwestiach nieuregulowanych w niniejszym kodeksie.

Zgodnie zaś z art. 322 k.p.c., jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ścisłe udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe, nader utrudnione lub oczywiście niecelowe, może wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Z powyższego przepisu a contrario można wyprowadzić wniosek, że w postępowaniu o odszkodowanie lub zadośćuczynienie stosuje się wszystkie przepisy Kodeksu postępowania karnego zamieszczone poza rozdziałem 58. Jedynie w wypadku, gdy w tym Kodeksie brak danej instytucji występującej w procedurze cywilnej, która z uwagi na cywilny charakter roszczenia powinna mieć zastosowanie, należy sięgnąć do Kodeksu postępowania cywilnego, np. do art. 322 k.p.c., gdy nie można ustalić dokładnie wysokości szkody, albo do art. 355 k.p.c. w wypadku cofnięcia wniosku lub zawarcia ugody (Świecki Dariusz (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX, el.)

Dla wykładni pojęcia zadośćuczynienia, o jakim mowa w art. 552 k.p.k., miarodajne są przepisy prawa cywilnego, a zwłaszcza art. 445 § 2 k.c., z którego wynika, że zadośćuczynienie powinno być odpowiednie. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że orzekając w przedmiocie zadośćuczynienia uwzględnić należy całokształt okoliczności

związanych ze zdarzeniem stanowiącym podstawę jego przyznania, tj.: okres stosowania represji, wiek danej osoby, jej stan zdrowia, uprzednią karalność, wykonywany zawód, a także skutki, jakie represja wywarła na osobę uprawnioną w środowisku, w którym funkcjonuje (tak SA w Lublinie II AKa 268/11, KZS 2012, z. 9, poz. 74).

Należy przy tym podzielić pogląd Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, zgodnie z którym zadośćuczynienie musi mieć charakter kompensacyjny, ale zarazem ma być, zgodnie z art. 448 k.c., odpowiednie, a więc nie może osiągać wartości nadmiernej w stosunku do doznanej krzywdy oraz musi być utrzymane w rozsądnych granicach i dostosowane do majątkowych stosunków panujących w społeczeństwie. Uzasadnia to miarkowanie zadośćuczynienia w oparciu o kryteria obiektywne, związane z przyjętymi w społeczeństwie ocenami. Nadto zasądzona "odpowiednia" suma winna być wyższa dla osoby, która prócz niesłusznego pozbawienia wolności, doznała dodatkowego udręczenia fizycznego, zaś proporcjonalnie niższa dla osoby, której pozbawienie wolności przebiegało bez bicia lub innego rodzaju tortur fizycznych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 lutego 2013 r. sygn. akt II AKa 25/13, Legalis nr 746847).

Zgodzić należy się również z tezą Sądu Najwyższego, zgodnie z którą zasądzając określoną kwotę z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, sąd powinien opierać się na

rzetelnych, w miarę możliwości, zobiektywizowanych kryteriach opartych na przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, które muszą - w konkretnej sprawie - zakreślić granice subiektywnego odczucia krzywdy przez wnioskodawców (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 r. sygn. akt WA 14/14). Wskazać należy, iż zadośćuczynienie ma mieć charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Z drugiej strony wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być "odpowiednia" w tym znaczeniu, że powinna być - przy uwzględnieniu krzywd poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (vide: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lipca 2007 r., sygn. akt II KK 321/06, Lex 299187, a także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 września 2000 r., sygn. akt WA 30/00). Zadośćuczynienie ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie może być źródłem wzbogacenia. Z uwagi na niemierzalny charakter zadośćuczynienia, jego wysokość zależy od uznania sędziowskiego i, o ile jego wysokość nie jest rażąco zawyżona bądź zaniżona, co do zasady nie powinna być przedmiotem ingerencji w toku postępowania odwoławczego.

Inne

3.	1.	Brak żądania
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		

1.ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA		
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
1.	<p>Sąd – na podstawie art. 8 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 1, art. 8a i art. 11 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa Polskiego - oddalił w całości żądania odszkodowania, ponieważ żądania te nie mogą być dochodzone na gruncie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.</p> <p>Przed przystąpieniem do analizy w/w okoliczności świadczącej o oddaleniu żądań wnioskodawcy w zakresie odszkodowań Sąd pragnie wskazać, iż to na wnioskodawcy spoczywa ciężar wykazania podstawy i wysokości dochodzonych roszczeń. Winien on zatem wykazać zdarzenie, z którym łączy szkodę, wysokość szkody oraz adekwatny związek</p>	brak żądania

przyczynowy pomiędzy szkodą lub krzywdą, a niewątpliwie niesłusznym aresztowaniem (lub zatrzymaniem).

Przechodząc dalej należy wskazać, iż S. W. (1) nie został nigdy zatrzymany. Nie toczyło się również przeciwko niemu jakiejkolwiek postępowanie. W stosunku do jego osoby organy bezpieczeństwa państwa prowadziły jedynie kontrolę operacyjną, która nie ujawniła jego powiązań z działaczami (...) lub innymi osobami mającymi tożsame przekonania polityczne, co wnioskodawca. Z akt IPN-u wynika, iż brak zatrzymania, czy też brak prowadzenia przeciwko niemu postępowania uwarunkowane były jego postawą po wprowadzeniu stanu wojennego w P., którą organy Służb Bezpieczeństwa Państwa oceniły jako bierną. Wnioskodawca nie zmienił co prawda swoich poglądów politycznych, ale też po przyjęciu do służby wojskowej nie wychodził z nimi na zewnątrz. Tym samym kontrola operacyjna wnioskodawcy nie potwierdziła, by na przestrzeni kilku lat po wydarzeniach w (...) w K. prowadził on jakąkolwiek działalność opozycyjną, czy też utrzymywał kontakty z podziemiem politycznym i za zbędne wówczas uznano dalsze prowadzenie kontroli operacyjnej wobec S. W. (1).

Mając na uwadze powyższe bezsporne jest, iż w niniejszej sprawie nie stwierdzono nieważności orzeczenia, ani nie internowano wnioskodawcy w związku z wprowadzeniem w P. stanu wojennego w dniu 13

grudnia 1981 r., albowiem jego pobyt w miejscu, do którego został skierowany na przymusowe ćwiczenia wojskowe miał miejsce jeszcze przed wprowadzeniem stanu wojennego.

Tym samym żądanie odszkodowania w związku z powołaniem do czynnej służby wojskowej, a następnie na przymusowe ćwiczenia wojskowe w związku z jego utraconym wynagrodzeniem za okres od dnia 3 października 1980 r. do dnia 2 września 1981 r. oraz od dnia 2 września 1981 r. do 1 października 1981 r. tytułem ewentualnych represji i inwigilowań w zakresie utrudniania znalezienia pracy nie mogą być dochodzone na gruncie tzw. ustawy lutowej.

Wskazać należy, iż system prawny uzależnia nałożenie obowiązku naprawienia szkody od zaistnienia przesłanek, którymi są:

- 1) zdarzenie, z którym na określonych zasadach normy prawne wiążą obowiązek naprawienia szkody przez dłużnika;
- 2) szkoda;
- 3) związek przyczynowy, pozwalający ustalić, że zdarzenie jest przyczyną szkody.

W analizowanym przypadku zabrakło już pierwszej z nich, albowiem w sprawie nie zachodzi okoliczność wydania orzeczenia o czyn zarzucony lub przypisany związany z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego albo z powodu takiej działalności nie toczyło się postępowanie o stwierdzenie

nieważności orzeczenia. Należy również podnieść, iż w stosunku do S. W. (1) nie wydano orzeczenia albo decyzji o internowaniu w związku z wprowadzeniem w Polsce stanu wojennego.

Sąd pragnie również wskazać, iż powołanie S. W. (1) do służby wojskowej miało miejsce jeszcze przed wprowadzeniem w P. stanu wojennego, a co za tym idzie również i w tym zakresie wnioskodawca nie spełnia przesłanek określonych w tzw. ustawie lutowej w art. 8a. Wskazać bowiem należy, iż intencją ustawodawcy w tym zakresie było jedynie ograniczenie kręgu podmiotowego osób uprawnionych do dochodzenia roszczeń z tytułu powołania do czynnej służby wojskowej stanowiącej represję za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Ostatecznie uprawnienie takie przyznano wyłącznie osobom wcielonym do wojska w okresie stanu wojennego. Z całą pewnością zamiarem nie było zawężenie czasookresu, za jaki tym osobom przysługiwało prawo do dochodzenia roszczeń z tytułu poniesionych szkód materialnych i niematerialnych.

Na przytoczenie zasługuje również fakt, iż ustawa z 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nie ma na celu naprawienia wszystkich niesprawiedliwości i dolegliwości doznanych przez osoby represjonowane przez organy władzy komunistycznej, w tym

	<p>związane ze stanem wojennym. Art. 8 ust. 1 ustawy wyraźnie ogranicza prawo do dochodzenia odszkodowanie za poniesioną szkodę tylko do konsekwencji wynikłych z wykonania orzeczenia o tymczasowym aresztowaniu albo decyzji o internowaniu. Ustawa lutowa nie wprowadza tym samym generalnej odpowiedzialności odszkodowawczej za wszelkie szkody wynikłe z represji politycznych, lecz jedynie za te, które były związane bezpośrednio z wykonaniem orzeczenia albo decyzji o internowaniu. Naprawienia innego rodzaju szkody wnioskodawca może żądać, aczkolwiek winien tego szukać na drodze postępowania cywilnego. Tym samym żądanie odszkodowania za inwigilowanie jego osoby związane z trudnościami w znalezieniu pracy w K. po odbyciu czynnej służby wojskowej nie mogą być dochodzone na podstawie ustawy lutowej.</p>	
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
1.	<p>Sąd- na podstawie art. 8 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 1, art. 8a i art. 11 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa Polskiego - oddalił również w całości żądania zadośćuczynienia, ponieważ żądania te nie mogą być dochodzone na gruncie ustawy z dnia 23 lutego 1991</p>	

r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Zadośćuczynienie orzekane na podstawie ustawy z 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych ma zrównoważyć wszystkie negatywne przeżycia i doświadczenia pokrzywdzonego. Jest swoistego rodzaju sankcją za naruszenie dóbr osobistych, dlatego jego zakres jest wyznaczony regulacjami prawa cywilnego, określającymi katalog dóbr osobistych, w tym naruszenie wolności człowieka, również przy uwzględnieniu jej aspektu wewnętrznego, tj. wolności od obawy i strachu, od użycia przemocy czy zrealizowania groźby, naruszenie możliwości swobodnego dysponowania wartościami osobistymi.

W realiach niniejszej sprawy kluczowe jest to, iż skierowanie wnioskodawcy do czynnej służby wojskowej, a następnie na przymusowe ćwiczenia wojskowe, a więc wskazane we wniosku jako zesłanie w miejsce odosobnienia miało miejsce przed wprowadzeniem w P. stanu wojennego, tj.: przed dniem 13 grudnia 1981 r. Tym samym należy stwierdzić, iż żądanie wnioskodawcy zasądzenia na jego rzecz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę będącej skutkiem bezprawnego pobytu w okresie od 3 października 1980 r. do 2 września 1981 r. w miejscu odosobnienia za działalność polityczną,

bez stanowiącego podstawę odosobnienia prawomocnego orzeczenia Sądu należy ocenić za bezzasadne. Niniejsze żądanie nie może być bowiem dochodzone na gruncie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu na nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, albowiem nie mieści się ono w dyspozycji art. 8 ust. 1 tej ustawy z uwagi na to, iż w sprawie nie stwierdzono nieważności orzeczenia, jak również nie wydano decyzji o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 r. w P. stanu wojennego. Tym samym w sprawie nie zachodzi okoliczność wydania przez polskie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub przez organy pozasądowe (wojskowe) orzeczenia o czyn zarzucony lub przypisany związany z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego albo z powodu takiej działalności nie toczyło się postępowanie o stwierdzenie nieważności orzeczenia przed organami wojskowymi. Wobec S. W. (1) nie były wydane, jak również wykonane orzeczenie albo decyzja.

Analogiczna sytuacja ma miejsce w zakresie żądania przez wnioskodawcę zadośćuczynienia w zakresie utraty pracy w związku z powołaniem do czynnej służby wojskowej w okresie od 3 października 1980 r. do 2 września 1981 r., które również należało w całości oddalić. Wnioskodawca nie spełnia bowiem przesłanek, określonych w treści przepisu

art. 8a tzw. ustawy lutowej, albowiem stosownie do treści tego przepisu osoba represjonowana może domagać się odszkodowania i zadośćuczynienia za skierowanie do pełnienia przymusowej służby wojskowej tylko w okresie od dnia 1 listopada 1982 r. do dnia 28 lutego 1983 r. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, iż wnioskodawcę skierowano do pełnienia służby wojskowej przed czasookresem określonym w tym przepisie. Z tych właśnie względów roszczenia wnioskodawcy również podlegały oddaleniu. S. W. (1) nie był powołany do pełnienia czynnej służby wojskowej w okresie od dnia 1 listopada 1982 r. do dnia 28 lutego 1983 r., do której odbycia mógłby zostać powołany za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż ustawa z 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nie ma na celu naprawienia wszystkich niesprawiedliwości i dolegliwości doznanych przez osoby represjonowane przez organy władzy komunistycznej, w tym związane ze stanem wojennym. Art. 8 ust. 1 ustawy wyraźnie ogranicza prawo do dochodzenia zadośćuczynienia za doznaną krzywdę tylko do konsekwencji wynikłych z wykonania orzeczenia o tymczasowym aresztowaniu albo decyzji o internowaniu. Ustawa lutowa nie wprowadza tym samym

	<p>generalnej odpowiedzialności odszkodowawczej za wszelkie szkody wynikłe z represji politycznych, lecz jedynie za te, które były związane bezpośrednio z wykonaniem orzeczenia albo decyzji o internowaniu. Ewentualnego zadośćuczynienia, czy odszkodowania wnioskodawca zatem może dochodzić jedynie na drodze postępowania cywilnego. Tym samym żądanie zadośćuczynienia za oddelegowanie do pracy w S., przymusową rzekomo emigrację do K., czy nawet inwigilowanie jego osoby i utrudnianie znalezienia pracy na terenie K. po odbyciu czynnej służby wojskowej, nie mogą być dochodzone na podstawie ustawy lutowej i z powyższych względów podlegały one oddaleniu w całości, jak już wskazano, na podstawie art. 8 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 1, art. 8a i art. 11 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa Polskiego, nie podlegały one bowiem także pod dyspozycję przepisów art. 11 ust. 1 i 2 cyt. Ustawy, ponieważ, jak wyżej wskazano wnioskodawca w żadnym ze wskazanych we wniosku okresie, za który dochodził odszkodowania i zadośćuczynienia, nie był pozbawiony wolności, nawet bez przeprowadzenia zakończonego orzeczeniem postępowania.</p>	
Inne		
3.	1.	Brak żądania

1. Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Brak	

1. Koszty procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
2.	Kosztami postępowania obciążono Skarb Państwa, stosownie do treści art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 2099 ze zm.).	

1. PODPIS
Poznań, dnia 23 września 2020r. Sędzia Dorota Biernikowicz

ZARZĄDZENIE

1. Proszę odnotować w kontrolce uzasadnień sporządzenie uzasadnienia;
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem i pouczeniem doręczyć wnioskodawcy S. W. (1);
3. W celach informacyjnych odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi MON zgodnie z wnioskiem.
4. Z apelacją lub za 14 dni z zpo.

Poznań, dnia 23 września 2020r. SSO Dorota Biernikowicz